

Навчально-науковий інститут філології та історії
Кафедра іноземних мов та методики викладання

Практика усного та писемного мовлення (B2.1)

2025–2026 н.р.

Для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) ступеня вищої освіти
Вибір обмежено галуззю знань 01 Освіта /Педагогіка

Викладач: к. п. н., старший викладач Кочубей Н. П.

Email: kochubey@gnpu.edu.ua

Консультації: понеділок 15.00-16.30

Перший (бакалаврський) рівень

II курс (III семестр) ОС «Бакалавр»

II курс (IV семестр) ОС «Бакалавр»

III курс (V семестр) ОС «Бакалавр»

IV курс (VII-VIII семестр) ОС «Бакалавр»

Кількість часу на вивчення

Курс	Кількість кредитів / годин	Форма навчання	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Звітність
II курс (III семестр)	5/ 60 год.	очна (денна)		60 год.	90 год.	залік
		заочна (дистанційна)		16 год.	134 год.	
II курс (IV семестр)	4/ 40 год.	очна (денна)		40 год.	80 год.	залік
		заочна (дистанційна)		12 год.	108 год.	
III курс (V семестр)	5/ 60 год.	очна (денна)		60 год.	90 год.	залік
		заочна (дистанційна)		16 год.	134 год.	
IV курс (VII-VIII семестр)	5/ 60 год.	очна (денна)		60 год.	90 год.	залік
		заочна (дистанційна)		16 год.	134 год.	

Вивчення **Практики усного та писемного мовлення** є невід’ємним компонентом системи філологічної освіти.

Практика усного та писемного мовлення – вихідна дисципліна, яка закладає фундамент, на основі якого у студентів формуються відповідні мовні навички та мовленнєві вміння володіння англійською мовою. Вивчення курсу забезпечує здобувачів знаннями про явища англійської мови, без яких неможливе свідоме і глибоке оволодіння нею, вивчення інших дисциплін, зокрема: практичного курсу англійської мови, теоретичної граматики англійської мови, історії англійської мови та ін.

Мета вивчення навчальної дисципліни – це підготовка висококваліфікованих, вмотивованих, здатних до автономного підвищення своєї кваліфікації фахівців-філологів – учителів і викладачів англійської мови, у ході комплексної реалізації практичної, виховної, розвиваючої та професійно- педагогічної мети в процесі практичного оволодіння іноземною

мовою. Практична мета полягає у формуванні у здобувачів лінгвістичної, комунікативної та лінгвокраїнознавчої компетенції.

Завдання курсу:

- сприяти розвитку у здобувачів умінь та навичок користуватися англійською мовою у професійних, наукових та інших цілях;
- навчити здобувачів володіти чотирма видами мовленнєвої діяльності на відповідному рівні; ознайомити з синтаксичними, семантичними та фонетичними правилами і закономірностями англійської мови;
- сприяти використанню соціокультурних знань і вмінь в іншомовній комунікації;
- навчити застосовувати культурологічну інформацію у професійній діяльності; оцінювати й аналізувати власний навчальний досвід та удосконалювати свої навчальні стратегії; використовувати власний досвід оволодіння іншомовним мовленням у викладацькій діяльності; удосконалювати мовленнєву підготовку шляхом використання автентичних англійських матеріалів; демонструвати впевненість і позитивну мотивацію у користуванні англійською мовою;
- усвідомлювати роль учителя як у шкільному, так і в позашкільному оточенні.

Попередні навчальні компетенції, необхідні для успішного засвоєння здобувачами навчального змісту модулів: знання основ курсу англійської мови загальноосвітньої школи. Програмою курсу передбачено формування навичок та вмінь іншомовної комунікативної компетенції в такій мірі, щоб забезпечити здобувачів рівнем володіння англійською мовою у чотирьох видах мовленнєвої діяльності у відповідності до Рекомендацій Ради Європи та вимог Програми мовного вищого навчального закладу, а саме: аудіювання, говоріння, читання та письмо.

Загальні компетентності (ЗК)

- ЗК.** Здатність до логічного, критичного, аналітичного, абстрактного, творчого мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК.** Здатність спілкуватися іноземними мовами.
- ЗК.** Здатність до використання інформаційних і комунікаційних технологій, пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК.** Здатність до генерування нових ідей, адаптації та дії в новій ситуації, ініціативності та підприємливості.
- ЗК.** Здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми, цінувати та поважати різноманітність та полікультурність.

Фахові компетентності (ФК)

- ФК.** Здатність використовувати когнітивно-дискурсивні вміння, спрямовані на сприйняття й породження зв'язних монологічних і діалогічних текстів в усній та письмовій формах (іноземними мовами та державною мовою), володіти методикою розвитку зв'язного мовлення здобувачів освіти у процесі говоріння й підготовки наукових робіт.
- ФК.** Здатність застосовувати сучасні методи й освітні технології навчання.
- ФК.** Здатність створювати умови, що забезпечують функціонування іншомовного інклюзивного освітнього середовища, забезпечувати в освітньому середовищі підтримку та сприятливі умови для кожного учня, залежно від його індивідуальних потреб, можливостей, здібностей та інтересів.
- ФК.** Здатність ефективно використовувати наявні та створювати (за потреби) нові електронні освітні ресурси з метою удосконалення навчально-методичного забезпечення для проведення занять.
- ФК.** Здатність визначати і враховувати вікові та інші індивідуальні особливості здобувачів освіти під час аналізу особливостей сприйняття й засвоєння ними навчальної інформації.

Програмні результати навчання (ПРН)

- ПРН.** Знає психолого-педагогічні засади організації освітнього процесу, закономірності розвитку та вікові особливості здобувачів освіти.
- ПРН.** Використовує іноземні мови в усній та письмовій формах, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування.
- ПРН.** Забезпечує діалог культур у процесі вивчення іноземних мов та зарубіжної літератури,

створює умови для міжкультурної комунікації.

ПРН. Організовує та планує навчання всіх видів іншомовної мовленнєвої діяльності (читання, аудіювання, говоріння, письмо), які забезпечують розвиток іншомовних мовленнєвих умінь здобувачів освіти.

Основні навчальні компетенції як результат успішного засвоєння навчальних модулів:

Здобувачі повинні вміти:

- **аудіювання:** вміти розуміти основний зміст автентичного тексту тривалістю звучання до 10 хвилин, знаходити спеціальну інформацію в аудіотексті, розуміти деталі прослуханого тексту та комунікативно реагувати на вилучену з тексту інформацію;
  - **усне мовлення:** вміти вільно висловлювати свої думки у межах теми спілкування; володіти технікою монологічного мовлення таких видів: інструкція, опис, пояснення; такими видами діалогічного мовлення: запитання-відповідь, дискусія, бесіда; використовувати різнобічні ілексичні одиниці та складні синтаксичні структури;
  - **читання:** вміти читати тексти різних стилів з відповідною інтонацією, логічним наголосом, дотримуючись фонетичних норм англійської мови; розуміти художній зміст, а також деталі тексту, вилучати специфічну інформацію, зосереджуючись на фактичному матеріалі і випускаючи другорядні деталі;
  - **письмо:** вміти передавати інформацію та описувати події у письмовій формі, описувати людей, предмети, писати твір-розповідь, твір-опис. Необхідно навчитись писати анотацію- огляд фільму, п'єси, прочитаної книги.
- Упродовж навчання здобувачі набувають знання, у них формуються відповідні мовленнєві навички та вміння з трьох аспектів мови: фонетики, граматики, лексики.

Здобувачі повинні знати:

Фонетика: - основи чіткої і правильної вимови;

- основні інтонаційні знаки відповідно до комунікативної мети висловлювання;
- види наголосу;
- правила читання голосних та приголосних у різних типах складів.

Грамматика:

1. The Plural of the Noun.
2. The Article.
3. The Pronoun and its Classification.
4. The Numeral. The Quantifiers.
5. The Preposition and its Classification.
6. The Adjective. The Degrees of Comparison of the Adjective.
7. The Adverb.
8. The Present Tenses.
9. Present Perfect vs Past Simple.
10. The Past Tenses.
11. The Future Tenses. Different Ways of Expressing Future Actions.
12. The Passive Voice. Phrasal Verbs in Passive Voice. *To have something done.*
13. Modal Verbs. Functions of Modal Verbs. Modal Infinitive Constructions.
14. The Sequence of Tenses. Reported Speech. Introductory Verbs.
15. Subjunctive Mood. Conditional Sentences. Mixed Conditionals.
16. The Participle and its Forms.
17. The Gerund and its Forms.
18. The Infinitive and its Forms. Complex Subject. Complex Object.
19. Inversion. Emphatic Sentences.
20. Different Kinds of Clauses.

Лексика: - вільно володіти та активно вживати у мовленні лексику з тем, що передбачені Програмою курсу (активна лексика). Під час виконання рецептивних видів роботи здобувачі мають навчитись користуватись пасивною лексикою.

Загалом відповідно до системно-функціонального підходу навчання іноземних мов у ЗВО та актуальної на сучасному етапі комунікативної методики Програмою курсу передбачено взаємопов'язане та циклічне вивчення мовного матеріалу (фонетики, граматики

та лексики) у межах певної лексичної теми (змістового модуля).

Окрім основних тем (змістових модулів), передбачених Програмою курсу, у структурі навчального предмету **Практика усного та писемного мовлення** є також такі види роботи як «Домашнє читання» та «Індивідуальне читання». Обидва види читання спрямовані на розвиток іншомовних комунікативних навичок та вмінь здобувачів на основі автентичного художнього тексту. Здобувачам пропонуються розроблені з цих творів системи вправ, що сприяють формуванню їх мовних та мовленнєвих навичок. Тому робота над домашнім читанням здійснюється як аудиторно, так і самостійно.

Індивідуальне читання має свою специфіку у порівнянні з домашнім. Кожен здобувач обирає собі автентичний текст – художній твір для позааудиторного читання. Упродовж семестру кожен здобувач поступово складає визначений обсяг прочитаного у формі читання та перекладу, вивчену лексику, а наприкінці семестру кожен робить доповідь за прочитаним твором – мініконференція, обмін враженнями. Отже, зазначені види читання дозволяють організувати аудиторну, самостійну та індивідуальну роботу здобувачів щодо формування їх іншомовної комунікативної компетенції.

Організація навчання

Види занять: практичні заняття, самостійна робота (СР).

Розподіл балів за формами контролю

Система контролю й оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти ґрунтується на Положенні про контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти в Глухівському національному педагогічному університеті імені Олександра Довженка.

Навчальні досягнення здобувачів вищої освіти оцінюють за накопичувальною системою.

Підсумкова оцінка курсу навчальної дисципліни є сумою балів, одержаних за окремі оцінювані форми навчальної діяльності: *поточний контроль* (оцінка рівня засвоєння питань самопідготовки, оцінка за виконання практичної роботи), *модульний контроль* з кожного модуля, оцінка за самостійну роботу з кожного модуля.

Система оцінювання навчальних досягнень студентів (критерії оцінювання та шкала оцінювання)

Визначення рівня навчальних досягнень студентів та якості засвоєння відповідної навчальної дисципліни забезпечують системою поточного та підсумкового контролю.

Поточний контроль проводять на практичних заняттях і він має на меті перевірити рівень засвоєння студентами навчального матеріалу та виконання практичних завдань.

Навчальні досягнення здобувачів освіти оцінюють за 100-бальною шкалою та шкалою ECTS (A, B, C, D, E, FX, F). Результати складання екзаменів і заліків (диференційованих заліків) уносять в екзаменаційну відомість результатів підсумкової семестрової атестації, залікову книжку та/або індивідуальний навчальний план, навчальну картку студента.

Розрахунок підсумкової та середньозваженої оцінки (бала)

Практичні заняття												Самостійна робота			Підсумковий контроль – залік	
Максимальна кількість балів – 60												Максимальна кількість балів – 10			Максимальна кількість балів – 20	
П 3 1	П 3 2	П 3 3	П 3 4	П 3 5	П 3 6	П 3 7	П 3 8	П 3 9	П 3 10	П 3 11	...	П 3 30	СР 1	....	СР9 0	
2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	0,1 1	0,1 1	0,11	

<i>Практичні заняття</i>												<i>Самостійна робота</i>			Підсумковий контроль – залік	
Максимальна кількість балів – 60												Максимальна кількість балів – 10			Максимальна кількість балів – 20	
П	П	П	П	П	П	П	П	П	П	П	...	П	СР	....		СР1
3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	1			2
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11		20				
3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	0,8	0,8		0,83
													3	3		

Критерії поточного оцінювання практичного володіння студентами іноземною мовою

Аудіювання	
F	Студент не розпізнає на слух більшість слів, словосполучень та простих непоширених речень і мовленнєві зразки, побудовані на вивченому мовному матеріалі у мовленні, яке звучить в уповільненому темпі, а також <i>не розуміє</i> понад 50% основного змісту оголошень, повідомлень, аудіо- та відеоінформації.
FX	Студент не розпізнає на слух окремі слова, словосполучення та прості непоширені речення і мовленнєві зразки, побудовані на вивченому мовному матеріалі у мовленні, яке звучить в уповільненому темпі, а також розуміє понад 50% основного змісту оголошень, повідомлень, аудіо- та відеоінформації.
E	Студент розуміє основний зміст, поданих у нормальному темпі, невеликих за обсягом текстів, побудованих на вивченому мовному матеріалі, які містять певну кількість незнайомих слів, про значення яких можна здогадатись, а також розуміє понад 60% основного змісту оголошень, повідомлень, аудіо- та відеоінформації.
D	Студент розуміє основний зміст, поданих у нормальному темпі, невеликих за обсягом текстів, побудованих на вивченому мовному матеріалі, які містять певну кількість незнайомих слів, про значення яких можна здогадатись, а також розуміє понад 65% основного змісту оголошень, повідомлень, аудіо- та відеоінформації.
C	Студент розуміє основний зміст стандартного автентичного мовлення у межах вивчених тем, яке може містити певну кількість незнайомих слів, про значення яких можна здогадатись, а також розуміє понад 75% основного змісту оголошень, повідомлень, аудіо- та відеоінформації.
B	Студент розуміє основний зміст стандартного автентичного мовлення у межах вивчених тем, яке може містити певну кількість незнайомих слів, про значення яких можна здогадатись, а також розуміє понад 80% основного змісту оголошень, повідомлень, аудіо- та відеоінформації.

A	Студент розуміє основний зміст мовлення, яке може містити певну кількість незнайомих слів, про значення яких можна здогадатись, а також розуміє основний зміст оголошень, повідомлень, аудіо- та відеоінформації.
Читання	
F	Студент не вміє читати та не розуміє більшість слів, словосполучень та простих непоширених речень
FX	Студент не вміє читати, хоч і розуміє до 50% слів, словосполучень та простих непоширених речень
E	Студент уміє читати з розумінням понад 50% інформації короткі тексти, які можуть містити певну кількість незнайомих слів, про значення яких можна здогадатись
D	Студент уміє читати з переважним розумінням короткі тексти, які можуть містити певну кількість незнайомих слів, про значення яких можна здогадатись
C	Студент читає з повним розумінням адаптовані тексти, знаходить потрібну інформацію, аналізує її та робить відповідні висновки, допускаючи неточності
B	Студент читає з повним розумінням адаптовані тексти, знаходить потрібну інформацію, аналізує її та робить відповідні висновки
A	Студент читає нескладні неадаптовані тексти, статті, доповіді, у разі необхідності використовуючи словник, аналізує їх і робить власні висновки
Говоріння	
F	Студент не знає найбільш поширених словосполучень, не здатен сформулювати думку іноземною мовою
FX	Студент знає вивчені найбільш поширені словосполучення, проте не завжди адекватно використовує їх у мовленні
E	Студент висловлюється за опорами у межах вивчених тем відповідно до навчальної ситуації, малюнка, за підказки викладача уміє починати і закінчувати розмову, погоджуватись або не погоджуватись; у його мовленні є помилки, які він виправляє переважно за допомогою викладача.
D	Студент висловлюється за опорами у межах вивчених тем відповідно до навчальної ситуації, малюнка, уміє починати і закінчувати розмову, погоджуватись або не погоджуватись; у його мовленні мають місце помилки.
C	Студент уміє логічно висловлюватись у межах вивчених тем, передавати основний зміст прочитаного, почутого або побаченого, підтримувати бесіду, вживаючи розгорнуті репліки; у його мовленні є помилки, які, однак, не заважають спілкуванню.

В	Студент уміє логічно висловлюватись у межах вивчених тем, передавати основний зміст прочитаного, почутого або побаченого, підтримувати бесіду, вживаючи розгорнуті репліки; у його мовленні трапляються поодинокі помилки, які не заважають спілкуванню.
А	Студент уміє вільно висловлюватись та вести бесіду відповідно до ситуації, аргументуючи власне ставлення до предмета спілкування, без особливих зусиль, гнучко та ефективно користуючись мовними засобами; його мовлення переважно без помилок.
Письмо	
Ф	Студент не уміє писати слова, словосполучення та прості непоширені речення в межах вивчених тем.
FX	Студент з помилками пише слова, словосполучення та прості непоширені речення в межах вивчених тем.
Е	Студент уміє написати коротке повідомлення за зразком у межах вивченої теми та короткого особистого листа за зразком, допускаючи помилки.
Д	Студент уміє написати коротке повідомлення за зразком у межах вивченої теми та короткого особистого листа за зразком.
С	Студент уміє написати коротке повідомлення за вивченою темою, використовуючи опори; скласти план переказу тексту, зробити нотатки, заповнити анкету.
В	Студент уміє написати розлоге повідомлення за вивченою темою, використовуючи опори; скласти розлогий план переказу тексту, зробити нотатки, заповнити анкету.
А	Студент уміє написати повідомлення або скласти доповідь, висловлюючи власне ставлення до проблеми; написати особистого листа; передати свої міркування з широкого кола питань, використовуючи різноманітні мовні засоби; написати резюме та скласти ділового листа за зразком; написати анотацію, реферат, оголошення, заповнити анкету, скласти план.

Шкала оцінки знань здобувачів освіти

За шкалою ECTS	За 100-бальною шкалою ECTS	Значення оцінки за рівнями сформованості ЗК, ФК, ПРН
А	90-100	Високий рівень володіння ЗК, ФК, ПРН
В	82-89	Достатній рівень володіння ЗК, ФК, ПРН
С	74-81	Середньо-достатній рівень володіння ЗК, ФК, ПРН
Д	64-73	Середній рівень володіння ЗК, ФК, ПРН
Е	60-63	Рівень оволодіння ЗК, ФК, ПРН нижче середнього
FX	35-59	Низький рівень сформованості ЗК, ФК, ПРН
Ф	1-34	Дуже низький рівень сформованості ЗК, ФК, ПРН

Політика курсу

Академічна доброчесність:

У Глухівському НПУ ім. О. Довженка діє Положення про дотримання принципів академічної доброчесності, яка впроваджується в університеті шляхом дотримання принципів законності, чесності, справедливості, відповідальності, прозорості, науковості, професіоналізму та компетентності, поваги та взаємної довіри, відповідальності за порушення академічної доброчесності.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання; посилення на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей; уникнення плагіату, фабрикації, обману та списування; дотримання норм чинного законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної діяльності..

Відвідування занять:

Пропущене заняття необхідно відпрацювати в позааудиторний час у формі співбесіди або звіту про виконані практичні завдання.

Список рекомендованих джерел

Основні

1. Акмалдінова О.М., Будко Л.В., Фадєєва С.П. Практична граматики англійської мови : навч. посібник . 5-е вид., стер. Київ : НАУ, 2016. 148 с.
2. Голіцинський Ю. Б. Граматика: Зб. вправ. 7-ме вид. випр. та доп. Київ : Арій, 2022. 544 с.
3. Мартинюк В. А. Практикум з інтегрованого навчання англійської мови. – Чернівці: «Родовід», 2017.196 с.
4. Тимошенко Т.Р., Чабан Б.Я.: EnglishPractice – К: ООО «Логос», 2005.544 с.
5. Турчина Н. та ін. A way to Success: English Grammar for University Sstudents. Year 2 Student's Book. Харків, 2021. 285 с.
6. Liz and Hohn Soars. New Headway English Course. Intermediate Student's book. Oxford University Press, 1996. 160p.
7. Liz and John Soars. New Headway Advanced. Oxford University Press, 1998. 156 p.
8. Outcomes: intermediate : student's book / Amanda Maris: National Geographic Learning, 2015. 213 p.
9. Outcomes: intermediate : workbook / Amanda Maris: National Geographic Learning, 2015. 138 p.
10. Read, Learn and Speak: навчальний посібник для здобувачів вищої освіти / укладачі: Ткаченко Н.М., Мілютіна О.К., Заремська І.М., Кочубей Н.П., Кушнерьова М.О. Видання третє, перероблене й доповнене. Глухів, 2024. 150 с.

Додаткові

1. [http:// www. huffingtonpost. com](http://www.huffingtonpost.com)
2. [http:// www. global. nytimes. com](http://www.global.nytimes.com)
3. <http://live.cnn.com/>
4. <http://piersmorgan.blogs.cnn.com/>
5. <http://www.bbc.co.uk/>; 7. <http://www.bbc.co.uk/worldservice/learningenglish/language/>;
6. <http://www.economist.com/>
7. <http://www.englishmedialab.com/>
8. <http://www.eslgold.com/>
9. <http://www.nytimes.com/>
10. <http://www.usingenglish.com/>
11. <http://www.youtube.com/watch?v=IVGAI8o5i4o>
12. <http://a4esl.org>
13. www.enchantedlearning.com
14. www.manythings.org
15. www.picturedictionary.com